

САМООЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ НАВЧАННЯ

Активність і самостійність студентів у процесі навчання в значній мірі залежить від їх уміння здійснювати самооцінку. Вона є важливою частиною свідомості, визначає місце молодого людини у своєму професійному середовищі, серед інших студентів і суспільства в цілому. Навички самооцінки є необхідними для реалізації студентом своїх здібностей і можливостей під час навчання в університеті, забезпечують процес розвитку особистості, формують творчий підхід і досягнення високої ефективності у навчанні. Самооцінка відіграє важливу роль протягом всього життя людини. І такі навички можна розвинути.

З нашої точки зору, надзвичайно важливим є введення в університеті процедури здійснення студентами своєї самооцінки, що має регулюватися внутрішніми положеннями навчального закладу. Це є корисним з кількох причин: отримання інформації для удосконалення змісту дисциплін і процесу викладання, привертання уваги студентів до саморозвитку і аналізу своїх можливостей, а також підвищення відповідальності студентів за результати свого навчання.

Багато західних університетів мають давні традиції здійснення студентами самооцінки, що дало змогу виробити певні правила та рекомендації. Так, самооцінка повинна стосуватися не того, що вони роблять, а того, що студенти навчилися та її основною метою є розуміння необхідності і напрямку саморозвитку кожного студента. Такі навички випускники продовжують використовувати і після закінчення університету.

Дуже важливо зробити самоконтроль і самооцінку звичайною практикою. З перших курсів можна розпочати заповнення коротких форм кожним студентом. Такі форми відображають, що було зроблено за минулий період, які існують досягнення, основні перешкоди у навчанні, свої сильні сторони та ті, що потребують розвитку, які навички і знання необхідно вдосконалити, а також плани на наступний період.

Студент може уже знати такі свої можливості та інтереси (чи виявити їх під час самооцінки), які не помітні для викладача та які не можна оцінити навіть у процесі роботи із студентами. Тому контроль повинен дозволяти це виявляти, оцінювати та інформувати викладача.

Самооцінка студентів може бути частиною формальної системи оцінювання знань студентів в університеті, наприклад, бути частиною підсумкового балу. Так, у Державному коледжі Евергрін (штат Вашингтон, США) робиться опис підсумків роботи протягом семестру кожного студента обсягом близько однієї сторінки як працівником факультету, так і студентом особисто. Ці дві оцінки порівнюються та обговорюються під час регулярних оціночних конференцій у кінці семестру. Така самооцінка студентів та оціночні конференції є частиною системи оцінювання у даному коледжі.

Для того, щоб навчити студентів робити самооцінку, дуже важливою є взаємність. Бажано, щоб викладачі також регулярно здійснювали власну самооцінку. Більше того, в окремих західних університетах студенти мають доступ до даних власної оцінки викладачів, що позитивно впливає на подальшу самооцінку та розвиток як викладачів, так і студентів.

Отже, впровадження обов'язкової процедури самооцінки студентів підвищує мотивацію, якість і ефективність навчального процесу, сприяє формуванню відповідальної особистості. Такі навички є корисними і після закінчення навчання. Університет повинен взяти на себе функції активно допомагати студентам проводити самооцінку, орієнтуючись на передовий досвід кращих університетів світу.

Стрільчук Л. В., к.е.н.,
доцент кафедри банківської справи
Стрільчук Ю. І.,
аспірант кафедри банківської справи

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УМОВАХ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Вимоги до сучасної вищої освіти змінюються під впливом процесів глобалізації, інформатизації та інтернаціоналізації. Забезпечення високого рівня якості освітніх послуг в умовах конкуренції досягається шляхом впровадження компетентнісного підходу.

У світовій практиці вищої освіти поняття компетентностей виступає центральним, ключовим поняттям, оскільки компетентності поєднують у собі інтелектуальну та навикову складові освіти. Компетентнісний підхід висуває на перше місце не інформованість особи, а її вміння вирішувати

проблеми, що виникають. Поняття компетентності включає не лише когнітивну та операційно-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, соціальну та поведінкову.

Проблема вибору ключових компетентностей являється однією з головних у вищій освіті. Вони повинні бути багатофункціональними, міждисциплінарними та надпредметними. Їх формування вимагає значного інтелектуального розвитку, а саме абстрактного та критичного мислення, самооцінки, тощо.

Запровадження компетентнісного підходу досягається на основі студентоцентрованого навчання, орієнтованого на результат. Ознаками студентоцентрованого підходу є акцент на самостійну діяльність, підвищення особистої відповідальності за результати навчання. Студентоцентроване навчання допоможе студентам сформувати компетенції, необхідні на ринку праці [1]. Сучасний студентоцентрований підхід, який лежить в основі болонських реформ вищої освіти, передбачає переміщення акцента на результати навчання, пов'язані з досягненнями конкретного студента, робить студента центральною фігурою освітнього процесу, а його освітні потреби та інтереси — основою для формування навчальної програми.

Сучасні тенденції модернізації освітніх програм потребують впровадження активних методів навчання, які передбачають збільшення обсягів самостійної роботи студентів. Увага в організації навчального процесу переходить у сторону управління навчання, контролю та оцінки якості самостійної роботи студентів, що повною мірою відповідає студентоцентрованому навчанню.

Значну роль в умовах студентоцентризму відіграє впровадження інноваційних технологій, програм, методів навчання, які сприяють мотивації студентів до отримання високих результатів, розвитку їхніх навичок роботи з інформацією, умінню оцінювати ситуацію, аналізувати фактичні дані, вести дискусію, а також відстоювати власну позицію.

Викладач, використовуючи різні методи та технології, повинен зважати на їхні переваги та недоліки, доцільність у конкретному випадку, тобто застосовувати творчий підхід у навчальному процесі. Це дозволяє організувати навчальний процес ефективніше, допомагає розвивати у студентів навички критичного мислення, уміння працювати індивідуально та в колективі, сприяє розвитку ініціативи, толерантності до інших точок зору, підвищує відповідальність студента за результати навчання.

Література

1. The Bologna Process 2020 — the European Higher Education Area in the new Decade/ Communique of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009.

Струтинська І.Ю., старший викладач
кафедри іноземних мов факультету маркетингу

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Останнім часом ставлення багатьох людей до ідеї стереотипізації національних характерів є досить стриманим. Приміром, стосовно типових представників туманного Альбіону можна стверджувати, що їм притаманні такі риси, як стриманість і ввічливість, вони не люблять прямолінійність і вважають за краще використання обхідних шляхів у вербальній і невербальній передачі неприємної інформації.

У діловому спілкуванні завжди краще пом'якшити інформацію, ніж посилити. Існують деякі вербальні (лексичні, граматичні) і невербальні (інтонація, мова тіла) засоби досягнення цієї мети. Для успішного ведення міжкультурного діалогу слід уміти використовувати деякі потенційні можливості англійської граматики для пом'якшення інформації. У свою чергу викладачі іноземної мови, в даному випадку англійської мови, повинні оптимально залучати для цієї мети засоби англійської граматики. Розглянемо кілька прикладів. Приміром, модальні дієслова вживаються, щоб показати ставлення мовця до дії або стану, позначеному інфінітивом, тобто щоб показати, що дія розцінюється як можливе / неможливе, ймовірне / неймовірне, обов'язкове, бажане тощо. Наприклад, модальні дієслова *could* і *will* вживаються у ввічливому проханні:

Could you meet us at the railway station the day after tomorrow?

Will you have a cup of coffee?

При застосуванні дієслова *may* слід дотримуватися відмінності при вираженні дозволу і заборони. Перше завжди виражається за допомогою *may*, останнє – за допомогою *may not*. Щоб збити заборону менш суворю і швидше попросити, ніж заборонити, слід використовувати *do not*.